

VST – vapaa sivistystyö

OA0 7.11.2018

AKOL ry – vst-tiimi

Mitä on vapaa sivistystyö?

- Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisössä. Sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja monipuolisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa.
- Olennainen piirre vapaassa sivistystyössä on, että se ei ole tutkintotavoitteista eikä sen sisältöjä säädellä lainsäädännössä.

(OPH)

Missä VST opetus tapahtuu?

- [Kansanopistot](#)
- [Kansalaisopistot](#)
- [Opintokeskukset](#)
- [Kesäyliopistot](#)
- [Liikunnan
koulutuskeskukset](#)
- [Neuvontajärjestöt](#)

Kansalaisopisto

- Suomessa on yhteensä 181 kansalaisopistoa. Ne toimivat jokaisen kunnan alueella. Yksi toiminnan pääperiaatteista onkin opetuksen tuominen lähelle ihmisiä. Tästä johtuen opetus on usein hajautettu eri puolille kuntaa. Kansalaisopisto voi olla nimeltään kansalaisopisto, työväenopisto, opisto tai aikuisopisto.
- Kansalaisopistoissa on enemmän opiskelijoita kuin missään muussa oppilaitosmuodossa Suomessa.
- Kursseille osallistuu vuosittain noin 650 000 opiskelijaa.
- Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä ja koulutustaustasta riippumatta.
- Opetustunteja järjestetään vuosittain yli 2 miljoonaa.
(Kansalaisopistojen liitto)

Kansalaisopistotoiminta on monipuolista

- Kansalaisopisto on monella paikkakunnalla **merkittävä kulttuuritoimija**. Kurssien lisäksi opistot järjestävät erilaisia tapahtumia, konsertteja, teatteriesityksiä ja taidenäyttelyitä. Kansalaisopistojen siipien suojissa toimii usein myös oma kuoro, orkesteri tai teatteriryhmä.
- Kansalaisopistot järjestävät myös **taiteen perusopetusta** (TPO). Taiteen perusopetukseen kuuluvat musiikki, tanssi, sanataide sekä esittävät ja visuaaliset taiteet.
- Osa kansalaisopistoista toteuttaa **maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta**.
- Kansalaisopistot järjestävät myös **avoimen yliopiston kursseja** ja tekevät jonkin verran **yhteistyötä lukioiden kanssa** tarjoten niiden vapaavalintaisia kursseja.
- Kansalaisopisto on luonteva **henkilöstö- ja tilauskoulutuksen järjestäjä**.
- Kansalaisopistot **vähentävät ennaltaehkäisevästi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia**. Samalla ne **työllistävät kuntalaisia** monin eri tavoin. (KOL)

Kansalaisopiston opetus

- Eniten opetusta tarjotaan:
- Kädentaidot 23 %
- Musiikki 19 %
- Kielet 18 %
- Liikunta 13 %
- Kuvataide 10 %
- Teatteri ja tanssi 6 %
- (Kansalaisopistojen liitto KOL)

Kansalaisopistossa on kiva työskennellä

Koska,

- Opiskelijat ovat motivoituneita ja innokkaita.
- On mahdollisuus opettaa ”vauvasta vaariin”.
- Saa opettaa mielekkäistä kursseja.
- Työ on monipuolista ja vaihtelevaa.
- Saa opettaa eri toimipisteissä.
- Saa itse vaikuttaa työn sisältöön.

Kansalaisopistossa työskentelevä opetushenkilökunta

Opettaja	Muu työ	Opetus
Rehtori	Johtaa opistoa	Työnantaja päättää rehtorin opetusvelvollisuuden ottaen huomioon opiston koon ja muut paikalliset olosuhteet enintään 100 tuntiin.
Apulaisrehtori	Avustaa rehtoria, omat vastuualueet	Oppilaitoksen, jossa on vähintään 11 000 opetustuntia työvuodessa, apulaisrehtorin työajasta ja vuosilomasta noudatetaan mitä edellä on rehtorin osalta todettu. Muissa oppilaitoksissa apulaisrehtorin opetusvelvollisuus on 150 tuntia työvuodessa.
Opettaja	Työnantajan määrittelemää muuta työtä 374 tuntia työvuodessa.	Opettaja on velvollinen opettamaan seuraavan opetustuntimäärän työvuodessa: a) yhteiskunnallisten aineiden, kasvatustieteellisten aineiden, äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vieraan kielen opettaja sekä matemaattis-luonnontieteellisen aineen opettaja 530 tuntia. b) muut 580 tuntia. ●Opetushuojennusta saa muiden vastuiden mukaan.
Suunnittelija-opettaja	Opintokokonaisuuksien/kurssien suunnittelua, koordinointia, hankkeiden hallintaa ja seuranta, sidottu vuotuinen työaika määrätään 1 224 tunniksi.	Opetus kuten yllä mainittu, 530/580 h.
Tuntiopettaja	----	Tuntiopettaja otetaan työsopimuksessa mainittua opetusta antamaan. Tuntiopettajan velvollisuuteen kuuluu oppitunnin valmistelu, oppitunnin pito, oppituntiin välittömästi liittyvät muut työt sekä osallistuminen työsopimuksen mukaisiin opettajankokouksiin. OVTES, OSIO F, LIITE 12

Edunvalvonnallisia kipukohtia tuntiopettajilla

- Määräaikaisia työsopimuksia ketjutettu vuosia samasta työstä.
- Opekokous on ennen kuin työsopimus alkaa. Pitää osallistua. (Perehdytys, avaimet jne.)
- Muista kokouksista, palavereista ei makseta (esim. tpo), vaikka tärkeää asiaa.
- Aktiivimalli puree kesällä, kun ei ole toistaiseksi voimassa olevaa työsopimusta.
- Määräaikaisena ei mahdollisuutta vuorotteluvapaaseen, opintovapaaseen, tyhyihin..
- Ei palkallista vapaata 50-/60-vuotis syntymäpäivänä. Kuuluu vain työntekijöille!
- Määrävuosikorotus. Kertyy vain yhdestä työpaikasta, loppuu tuntien vähetessä.
- Palkanmaksu. KVTES:n mukaan kuun 30. Osa opistoista ei noudata.
- Avaimien hakua toisesta kunnasta km-korvauksella.
- Työterveyteen menoa suitsitaan.
- Työ ja valmistelu tehdään omilla työvälineillä, tarvikkeilla ja materiaaleilla.
- Täydennys- ja lisäkoulutus omalla rahalla, omalla ajalla.

Edunvalvonnallisia kipukohtia päätoimisilla

- Vuotuiset työviikot ovat hypänneet 33 viikosta 38 viikkoon, palkka ei ole noussut eikä työtunnit. Pitää palauttaa tai palkkaa tarkistaa.
- Iltalisä 65€/kk, jos opetustunneista 50% illalla. Viikonlopputyö kerryttää päivätunteja ja vähentää iltalisiä. Joko viikonlopun tunteja ei lasketa tai viikonlopusta myös lisät.
- Opetusvelvollisuus tulee olla sama ainealueesta riippumatta, ei 530/580h/vuosi.
- Vuosisidonnainen lisä. Vain suunnittelijaopettajalla suotuinen palkkakehitys.

Voimassa 30.11.2018 asti	5 v.	8 v.	10 v.	15 v.	20 v.
Opettaja	2 %	3 %	9 %	6 %	6 %
Suunnittelijaopettaja	2 %	3 %	10 %	10 %	10 %

Kansalaisopistolla on tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä.

Kansalaisopiston arvostusta osana suomalaista koulutusjärjestelmää tulee nostaa niin, että

- Opettajien asemaa tasa-arvoistetaan muihin opettajiin verrattuna päivittämällä työehtosopimukset tämän päivän tasalle.
- Niille tuntiopettajille, jotka opettavat päätyökseen kansalaisopistossa, tulee tehdä toistaiseksi voimassa oleva työsuhde.

Kiitos!

